

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Népszámlálás.

Az alkotmányos kormányzás visszaállítása óta ötödizben következik el az idei Szylvester éjfélen az országos népszámlálás. Országszerte csaknem huszezer dolgozó kéz ir teli millió és millió kék cédulát, a számoló lapokat, állapotjainkról. Hogy hadd lássuk megint, mennyit gyarapodtunk számban, gazdaságban és kulturában ama tíz év óta, mikor utoljára számoltuk össze magunkat.

A mai repülőgépen rohanó életben szerfelett nagy idő tiz esztendő a nemzetek fejlődésében, mikor tudomány, ész és lelemény ugyszólván naponként produkál újabb vívmányt, amint a haladás amugy is vágató szekerén akar egyet-egyét előre taszítani. Épp ezért manapság egyész felfogásunk, munkásságunk és törekvéseink egyetlen évtized alatt is annyira meg szoktak változni, hogy ugyszólván minden évtizedre újra kell születnünk a változott új életre az életküzdelem új fegyverzetében. És a rohamos átalakulások e forgatagjában jaj annak, egyesnek épp úgy, mint nemzetnek, a ki lomhán, vagy bárgyun kitért a haladás ily tízéves iramából s nem iparkodott kézzel-lábbal és fővel együtt uszni minden téren a világ nagy áradatával. Az átaludt időt, a jégre tett szorgalmat megsínyli egész életére.

A népszámlálás intézményének itt rejlik nagy fontossága. Arról kell hű

tükröt tárnia elénk, mit dolgoztunk, s okosan dolgoztunk-e a világfejlődés utolérésében, az avval való fáradhatatlan lépéstartásban. Az eddigi törvény meg a most tárgyalt javaslat is minden lehető biztosítékot kigondoltak arra, hogy az összeírás pontos, tehát az országos tükrök is hű legyenek. Am nagyon jól ismerjük népünket. Az irtól amugy is bizalmatlan már, minden összeírástól pedig retteg: adó lesz belőle! — Suttogjag a gunyhók bubosai körül jó előre valahányszor valami számlálás esik Magyarországon. És tanakodnak, miképpen játszassák ki az összeírást. A bizalmatlankodást öregbíti bennük sok lelketlen bujtogató is, aki vagy csupán az államhatalom bosszantására vagy sok helyt anyagi érdekből is mumust fest az együgyű nép hiszékenységének a népszámlálás titkos céljai felől is. Pedig hát köztudott dolog, hogy maga a törvény tilalmazza legszigorubbán a népszámlálás céduláinak felhasználását bármire is másra, hanem ha egyedül a lakosság számbeli kulturális és gazdasági állapotjának kitudására. Mivel azonban a mi parasztunk törvényt csak akkor olvas, mikor a bíróság vagy a fiskális fejére olvassa, a népszámlálási törvény céljairól és biztosítékairól se tud semmit. Az országos nagy munka sikerének és zavartalan keresztülvitelének céljából hát nagyon okos és hazafias feladat várakozik azokra, akikre népünk

még hallgat, főképen a sajtóra, tanítókra gazdasági és népkörök vezetőire.

Meg kell magyarázni jó előre a népnek, hogy azzal a népszámlálással se a finansminiszter nem akar kutatni eltitkolt adóalapokat, se a hadügyminiszter bujkáló, vagy „Amerikába“ szökött katonaköteleseket. Valamiként a esírkét, malacot, lovat és egyéb barmot se fogják megadózni a népszámlálók, miként ilyen hazugságokkal minap is teli beszéltek a nép fejet sok faluban s másnap minden nénemaszszony dugva vitte tyukját a népbolondítóhoz, hogy „tessen lelkem, ingyen adom, csak hogy meg ne adózzanak!“

Ily előzetes népfelvilágosítás nélkül sok igaztalan vallomás kerülhet a népszámláló lapokra, rovására az egész nagy munka hűségének.

Pedig tán soha nem volt annyira szükségünk minden tekintetben pontos és megbízható népszámlálási adatokra, mint egész társadalmi életünk mai nagy vajadásának, átalakítási küzdeléseinek idején. Megérezte ezt az új törvényjavaslat is, mikor két irányban is új rovatot állított be a számlálólapokra, az egyik újítással kutatni akarja az egyre atkozott népdívatjának rombolását, a másikkal a kulturális eloszlását az egyes társadalmi rétegekben.

A kivándorlás szédítő arányai, meg a speciális magyar betegség, a tuber-

T Á R C A.

Kisértetek.

Mindenki aki csak ismerte, boldognak tartotta a szép, fiatal asszonyt, aki a szépségén és fiatalágán kívül, még gazdag is volt; azonfelül pedig volt neki kedves szeretetreméltó férje s két bájos gyermeke.

S egy szép napon itt hagyott mindent; mérget ivott s elment oda, ahová csak a boldogtalan, vén, vagy beteg emberek szoktak vágyódni.

Kedves ismerősöm volt. Egyike a legszellemesebb asszonyoknak. Nagy kék szemének lemondó, bus tekintetét mintha most is magam előtt látnám s szép ajakáról is mintha most is intégete felém, az a fanyar mosolygás, mely mindig ott ült, valahányszor az élet problémáiról beszélgettünk.

Pedig gyakran beszélgettünk. Az ő rendes szavajárása volt, hogy nem érdemes élni. S ezt az álláspontját meg is védelmezte emberül. Néha nap egy mintha le lett volna győzve az érveim által, s már már kezdett beismerni, hogy mégis van az életben valami, amiért érdemes élni, hanem ez csak pillanatokig tartott, hamarosan ismét urra lett fölötté az ő végtelen pessimizmusa.

— Higyje el, mégis csak ostobaság az egész élet. Ha az ember nem gondolkozik:

állati életet él, ha pedig gondolkozik: kétségbeesztő eredményre jut. Arra, hogy élvezeteink üresek, silányak, a napról-napra fenyegető halál ellen.

Minden reggel, mikor felébredek, arra gondolok, ma ugyan meg fölébredtem, de hátha holnapra már ravatal lesz az én fehér ágyamból és én holtan, mozdulatlanul fogok benne feküdni. Szólni akarok majd s nem tudok szólni; látni és nem láthatok; érezni és nem érezhetek; mert az agyam fagyos lesz, a szemem üveges s a szívem nem dobog többet!

És ott fognak zokogni, akiket szerettem, s a kiket szeretek, ők tehetetlenül, fájdalomkban, én tehetetlenül halálomban.

Irtózatossá gondolom! Így élni szereteteink között az örök elválás biztos szörnyű tudatában! Egy percig sem lenni biztosnak abban, hogy a jövő percben, még együtt maradunk-e? Lehet pedig, hogy együtt maradhatunk 30—40 évig, de akkor 30—40 éven át a nap minden órájában lesni, rettegni az élet végét. Ebbe bele kell örülni! Más talán ki bírja a várakozást, hogy mikor lesz ravatal vagy az ő vagy a férje, vagy a gyermeke ágyából, de én nem bírom. Ha senkink se lenne a világon, ha nem szeretne senki, s ha nem szeretnénk senkit, talán nem lenne olyan irtózatossá a halálra gondolni? Vagy ki tudja? Magunkért is rettegnünk. Nekem magamnak is irtózatossá elgondolni, hogy ma süt rám a nap; járok,

kelek, élvezek, érzek s holnap mereven mozdulatlan fekszem.

Irtózatossá gondolom ez az örök, végleges megsemmisülés! Meglássa, beleörülök ebbe a gondolatba.

S nem örült bele! Elmenekült a kisértetek elől. S mivel máshová nem menekülhetett, elmenekült a sirba. Ott legalább nem félhet tőle, hogy megőrül.

A szegény asszony temetéséről együtt jöttünk haza egy páran, régi cimborák. Sajátságos kompanyia volt ez. Barátkozásunk gyökerei visszanyultak a boldog ifjúság bohém világába. Volt ebben a kompanyiában mindenféle zsánerű ember; író, színész, festő még egy milliomos is, akinek bohém társaságunk megbocsátotta azt a nagy bűnét, hogy penze volt, cserébe azért, hogy esze is volt.

— Bemegyünk még egy kicsit a városba mondta cinikusan az író. Még egy-két napig vagy óráig mulatunk, míg a guta meg nem lapit s a földről el nem küld a föld alá.

— Megyünk vissza játszani — szellemeskedett a színész.

S eszünk tovább étvágy nélkül — jegyezte meg a milliomos.

— Hja ez az igazság! Akinek penze van, annak ne legyen étvágya; lám nekem szegény piktornak van étvágyam. Ezennel indítványozom is, hogy vonuljunk valami kávéházba, mert ádaz vágy fogott el egy sonkás zsemlye után!

culozis két kaszával vágja a rendet a magyar népszaporaság őseréjü termőföldjén. Harmadik népiertő nyavalyánknak meg felsorakozott az egy- és két gyermekrendszer, az egyke, mely pár év alatt rohamosan elterjedt országos kórsággá. Szociológusok számítása szerint nemzetünk életfaját már már oly erővel vágja, minővel a kivándorlás. Az új népszámlálás ezért firtatja a szomorú kérdést: valóban hanyatlík-e a házasságok termékenysége egyes vidékeken.

A másik ujtás arra gyűjti az adatokat, hogy a nép- és középiskolát az ifjuság közül hányan s mely társadalmi osztálybeliek végezték. Így akaró kikutatni, mely osztályban található aránylag legtöbb kulturhajlam és erő, tehát mely osztályokat kell legjobban felkarolnunk nemzeti fejlődésünk szempontjából, mint legértékesebbeket.

Egyebekben a régi csaputon fog haladni az idej népszámlálás is, kivéve a költségeit, amiknek egy részét (elég jogtalanul) most a községek nyakába akarja sózni az állam.

A madárvédelem érdekében.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége a madarak védelme érdekében a következő felhívást intézte a közönséghez:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos közlönyében, a Köztelekben két tudományos intézetünk vezetői között polémia folyt lényegében arról, vajjon a rovarvő madaraknak gazdasági jelentősége van-e és azok ebből a szempontból részeseitendők-e védelemben?

Ennek a kérdésnek megvitatása a kérdés eldöntésére nem vezethetett, de nekünk is kötelességünk a kérdésben elfoglalt álláspontunkat a nagyközönségnek tudomására hozni.

Álláspontunk pedig az, hogy a leg-határozotabban valljuk a rovarokkal

táplálkozó madaraknak azt a kiszámíthatatlan nagy hasznát és jelentőségét, hogy a mező és erdőgazdaságot a rovarok milliárdnyi értékekre rugó kártételeitől megóvják és hogy ennél fogva az állami hatóságnak ép-ugy, mint a társadalomnak kötelessége mindent elkövetni avégre, hogy a rovarvő madarak szaporodása előmozdítassék.

Álláspontunk egyezik földmivé-
ügyi kormányunk irányával és egyezik az egész művelt és tudományos világ nézetével is.

A rovarvő madarak gazdasági jelentősége mellett állást foglalt a földmivé-
ügyi kormány, midőn 1896-ban az ornithologiai középpontot saját ügykörébe átvette és a gyakorlati madárvédelem érdekeinek ápolásával megbízta;

midőn 1899-ben Magyarország madarai különös tekintettel gazdasági jelentőségükre című alaptevő munkát kiadta;

midőn 1901-ben egy törvényen alapuló rendelettel 89 madarfajt abszolút hasznosnak jelentett ki és azokat feltétlen védelem alá helyezte:

midőn a mesterséges fészkelő odvak tömeges gyártását és terjesztését megindította:

és végre, midőn a magy. kir. ornithologiai középpontot megbízta, hogy a madarak hasznának és kárának kérdését azok táplálkozásának folytatóságos és állandó megfigyelése útján tanulmányozza és ennek a tanulmányozásnak támogatására az állami magvizsgáló és az állami rovarvő állomásokat utasította.

De a rovarvő madarak gazdasági jelentőségét teljes nagyságában az a körülmény tünteti fel, hogy e madarak védelmét éppen a földmivélésre nézve megállapított hasznos voltuknál fogva az egész művelt világ szükségesnek elismerte és a madarak megvédését nemzetközi érdekeknek jelentette ki. Hazánknak egyik nagy fia, Andrássy

Gyula gróf volt az, aki mint közös külügyminiszter már 1875-ben indította meg azokat a tárgyalásokat, melyeknek célja az volt, hogy Europa valaményi állama egyértelmű kötelezettségek vállalásával nemzetközileg biztosítsa a hasznos madarak védelmét.

Azóta létrejött Párisban, 1902-ben a hasznos madarak védelme érdekében az első nemzetközi egyezmény, melyet nálunk is törvénybe iktattak.

Ennek az első nemzetközi egyezménynek jelentősége kitűnik abból, hogy az 36 madárfajnak, mint hasznosnak nyújt védelmet 12 különböző államban.

Az Amerikai Egyesült Államok ép oly életrevaló mint gyakorlati érzékű nemzetre rovarvő madarak gazdasági hasznát oly fontosnak és minden kértelen kívül állónak és ezzel összefüggésben a fák kultuszának két külön ünnepnapot szentel az Egyesült Államok területén levő valaményi népiskolában. Ezeket az ünnepeket Apponyi Albert gróf nálunk is meghonosította kultuszminisztersége idejében.

Mindezek után felkérjük a közönséget, hogy saját hatáskörükben kövessenek el mindent, hogy földmivelő országunk egyik legjelentékenyebb érdekét képviselő madárvédelem nagy jelentősége iránt a gazdaközönség bizalma nemcsak hogy meg ne ingattassék, hanem gazdáink saját jól felfogott érdekükben fokozott rokonszenvvel forduljanak az okszerű madárvédelem fejlesztése felé, melynek általános felkarolása alapos kilátást nyújthat neki arra, hogy belátható időben a rovarvő madarak, mint a gazda legtermészetesebb és legigénytelenebb szövetségesei megfogják őket óvni a terményeinket pusztító bogarak kártételeitől és a rovarirtás mindenféle költségeitől és zaklatásaitól egyaránt.

A gyakorlati madárvédelem rendszeres felkarolása és fejlesztése csak mintegy öt évvel ezelőtt indult meg.

Bevonultunk és kellő számu sonkás zsemlyék és sörök elköltése után miről is beszélhettünk volna másról nagy bölcsen, mint az öngyilkosságról, a helyett, hogy efféle témák helyett más okosabb dolgokról elméltünk volna.

Csodálatosképen mind megegyeztünk abban az egyben, hogy az asszkonykának igaza volt, mikor öngyilkos lett.

— Irigyelem, hogy olyan bátor tudott lenni! Ha én nem lennék gyáva, én is rég itthagytalak volna benneteket. De gyáva vagyok s bevárom míg megőrülök, a helyett hogy elpusztulnék innen, ahol n'nes semmi keresni valóm. Vagy mondjátok meg őszintén miért élek én? — Fakadt ki az író.

Azért, hogy nap nap után apró pénzre váltogassam a tehetségemet, s firkáljak rongyos tárcákat, szellemes csevegéseket, kritikákat s ugynevezett „Nagy újdonságokat”, hogy megkeressem velök a betevő falatot? Hogy végezetül azután elpusztuljak innen anélkül, hogy csak egy valamire való dolgot is írtam volna? S én nem fogok írni. Mert máris kiírtam magam.

Oh a kenyér drága s minden falatért írni kell! Szétosztogattam már agyam minden termelését. Az agyberlők kiszípo'yoztak teljesen! S milyen iszonyu az, mikor az ember érzi, hogy a lelke már teljesen üres. Kírtam belőlem mindent, a kenyérért, a ruháért a lakásért. Ma már semmi tartalma nincs a lelkemnek.

Jogász voltam, ügyvédnek készültem, s eldobtam magamtól a praktikus, okos életpályát, hogy magasabb, eszményibb célok-
nak élhessek s kislüt itt is csak a kenyérért kell kinlódni; még hozzá itt több munkával szerez az ember kevesebb kenyeret. S e mellett érezni napról-napra, hogy tehetetlenkedik az ember!

És nincs segítség! Pihenés, nyugalom kellene, csak hogy egy falat kenyeret sem ad ingyen senki. S ha még egyedül lennék! De a család, a szegénység lehuza a földre, ha lenne is még erőm repülni.

Ostoba fővel megházasodtam. Elővett egy hülye szerelmi hangulat és elvesztem. Egyedül talán mégis mentem volna valamire, nyomorogtam, éheztem volna, de talán mégis megtudtam volna írni az én regényeimet, melyek az agyamban, a lelkemben éltek, csak fizikai idóm és erőm nem volt a kidolgozásukhoz. Én magam még csak éheztem volna, de őket csak nem engedhetem nyomorogni. Pedig nem a szerelem, se nem a szeretet kötött, csak a kötelesség. Szerelem? hová lett az már akkor! Mi lett abból a csodás, rajongó érzésből, mely összefűzött minket az ideális vágyak első, tiszta idejében s mi lett abból a mámoros, vad, szilaj érzékiségből, mely a mézes hetek alatt vérvörös izással pattant elő vérünk minden csepjéből. Mi lett? Unalmas együttélés, melyet a közös szegénység érzése szinte gyűlöletessé tett. S mi lesz még ezután? Ha

nem tudok dolgozni, ha nem lesz mit ennünk ha ki merült agyam teljesen felmondja a szolgálatot? Nincs nap, hogy eszembe ne jutna Angyalföl, vagy a Lipótmező! . . . Hát mondjátok meg őszintén őszintén, nem gyávaság erre várni?

— Még te panaszkodsz a ki mégis csak él; ha szegény koldus valóságban is, de mégis a valóságban. Én meg örökösen a hazugságban, komédiázásban! Mióta színész vagyok egy őszinte igaz szót nem hallottam, nem mondtam környezetemben. Csupa áltatás, csupa hazugság, csupa festék itt minden! S ami kis tartalma van a lelkünknek, napról-napra kidobjuk a közönségnek, kiki enni akar a lelkünkéből a maga színházi jegye árának megfelelően. S aztán, ha jól laktak velünk, elfelejtene. Mire kimennek a színházból jóformán a nevünket se tudják! S ezért kell nekünk kinlódunk, verejtékeznünk, hogy a pénzükért megrikassuk, vagy megkacagtassuk őket. Hát érdemes ezért élni? Hát életcéll lehet ez? Beleőrül az ember ebbe a gondolatba, hogy végig éljen egy életet, anélkül, hogy igazán élne. . .

— Mi a ti gyötrődéstek az enyémhez képest — vágott közbe a festő — ti távolról sem álltok ott, ahol én. Nálam igazán a véletlen dolga, hogy eddig nem örültem meg. Csináltam egy jó képet s azóta azt az egyet meg sem tudom közelíteni. Egyre rosszabb és rosszabb dolgok kerülnek ki a kezem alól. A kritikásaim talán nem is merik

A mozgalom tehát oly annyira új és a kezdet nehézségeivel küzd, hogy minden támadás csak a legkárosabb visszahatással lehet a még meg nem erősödött közvéleményre. Azért kétszeres kötelességünk, hogy a munkatársaink figyelmét és segítségét kikérjük arra, hogy a madárvédelmi törekvéseink még zsenge kezdetének megakasztását a gazdaközönség megfelelő felvilágosítása útján ellensúlyozni igyekezzenek.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nevében:

Monostori Károly,
nyug. ny. r. tanár.
főtktár.

Máday Izidor,
ny. min. tanácsos.
elnök.

H I R E K.

Kinevezés A földmiveltésügyi miniszter Hertelendy Ferencz főrendiházi tagot, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület elnökét, a budapesti borvizsgáló szakértő bizottság tagjává nevezte ki.

Uj orvos Kapolcson. A múlt héten volt a kapolcsi körorvos választás. Két pályázó közül Dr. Schwarz Ottó választott meg, ki állomását már el is foglalta.

Bőkezű ajándék. Gróf Batthány Pálné, Pallini Jnkey Valéria a Zalaegerszegen alapítandó gyermekórához alapjára 2000 koronát ajándékozott.

50 évig községi képviselő. A múlt héten halt meg Hobok József tapolczai lakos ki ötven évig volt tagja a községi képviselő testületnek.

Nem lesz állatvásár. A holnap után — kedden Tapolczán tartandó országos vásárról a vármegye alispánja a Sümegen fellépett száj- és körömfájás miatt, a hasított körmü állatoknak a tapolczai vásárra való hajtását megtiltotta, s így a vásár előreláthatólag nem lesz oly élénk mint általában ez a vásárunk lenni szokott, mert csak zsib és ló-vásár lesz.

Uj vasuti üzletvezetőségek. A kereskedelemügyi miniszter terveze szerint a Dunántul két újabb üzletvezetőség lesz, egyik Győrött a másik pedig Kaposvárott.

a szemembe mondani, hogy silányságokat csinálók, de én érzem hogy a tehetségem abban az egy munkában teljesen kimerül. Istenem, ha eszembe jut Michel Angelo, Tizián, meg a többi óriás! Mennyi felseges dolgot tudtak alkotni! Micsoda őserő volt azokban, s milyen nyomorultak vagyunk mi! Egy mű kimerít, tönkretesz! Az igazi színeket többé soha se fogom megtalálni! Azok elvesztek nekem örökre. Érzem, hogy kellene valamit megcsinálni, de csak érzem; megcsinálni nem tudom. Meg se közelítem azt, amit elgondolok; a tehetségem teljesen elveszítettem, a mikor a paralízis megfoszt majd az öntudatomtól. Hát nem gyávaság ezt b várni?

— Ti legalább csináltatok valamit — mondta a milliomos, legalább dolgoztatok, míg tudtatok dolgozni. Dolgoztatok a kenyérrert, mert éhesek voltatok, de én sohse voltam éhes. Nektek mégis van még valami étvágyatok az életre, ha nem volna, nem dolgoznátok a kenyérért sem, de nekem semmi étvágyam sincs. Se ételre, se italra, se szerelemre. A színházakat is utálom; a zenével torkig vagyok; olvasáshoz nincs türelmem. Mit csináljak? Főlöskéges élnem és mégis élek. Ez az igazi hülyeség! Néha azt hiszem, hogy ez az öregseg. De 36 éves korában csak nem öreg még az ember? Nőszüljek meg? Senkinek se hinném el, hogy magamért jön hozzám; mindről azt tennem föl, hogy a vagyonom csábította hozzám. Any-

Jégyvár. Zalaegerszegen a villamos-telep mellett Korbai polgármester jégyvárat létesített. Az üzemet már a múlt hónapban megkezdtek, a jeget kilogrammonként 5 fillérért árúsítják, állandó vevőknek pedig a házhoz szállítják.

Községbíró figyelmébe. Valóban szép dolog, hogy az Erzsébet-liget gyepes részét a legázolástól megvéendő, a község a fönt menten alacsony oszlopokra sodronyt húzatott. Amde az egysoros sima sodrony fölé tuskés sodronyt is feszítettek ki, ami azonban már épen nem oda való. Nem oda való pedig azért, mert nemesak nappal hanem különösen este a hölgyek ruháinak épsege nagy veszedelemben van miatta, különösen szeles időben, mert a tuskés sodronyban hamar magakad a szoknya és bizony főlöskéges sílicekeket fog azon nyitni, ami sok tapolczai áldást hintene arra, aki azt odacsináltatta: de veszélyeztetve van a ligetben játszó gyermekek testi épsege is, és végül, hisz nem tolvajok ellen van a kerítés, hanem csupán a pázsit megvédésére, arra pedig elég két sor sima sodrony, no meg ha a kisoszlopok és sodrony be lesz fehérre festve szebb képet is ad a szemlélőnek, de a tuskés drótot el kell távolítani, mert ez a jelzett okból nagyon is kifogásolható.

Uj vendéglő a keszthelyi Balatonparton. Údvös mozgalom indult meg Keszthelyen egy újabb Balatonparti vendéglő építési tárgyában. E tárgyban helyes érvelesű cikket hozott Keszthelyi Hírlap lapírsunk, amelyben nagy szükségességét látja egy újabb parti vendéglő építésének. Keszthely látogatottsága a fürdő idő alatt nagyon kívánatosá teszi, annak mielőbbi megepitését.

A tapolczai szegényház építése annyira előre haladt, hogy már tető alá került. A község szegényei meg a tél folyamán elfoglalhatják új otthonukat.

Gazdasági előadások. A vármegye területén szervezendő téli népies gazdasági előadások tárgyában a vármegye alispánja rendeletet intézett a járasok főszolgabíróihoz, hogy ez ügyben értekezzenek hivatalos egyénekkel. Karácsony Kálmán főszolgabíró f. hó 23-án tartott a gazdakör, a járasorvos, községi előjárók, vincellériskola részvételével értekezletet, amely a helyi körülményeknek megfelelő gazdasági ágból, továbbá szociális irányú előadásoknak tartását veleményezi, vasárnap délutánonként, a községi előjáróság, és községi megbízottak előzetes, falragaszok útján leendő értesítése mellett.

nyi szereimet vásároltam már, hogy minden szerelmet eladónak tartok. A legtisztább érzéseikben is kételkedni tudnék s a legszettebb nőt is megölném kételkedéssel. Nem, asszony sem kell! Nem kell!

Néha azt hiszem, hogy megörjít ez a gondolat, hogy nem tudok pénzemmel mit csinálni. A múlt éjjel is örületes álmom volt. A pénzeim, részvényeim, drágaságaim mind kikelték a szekrényemből fiókjaimból és odaültek az ágyam szélére és vigyorogva mondogatták:

Nem tudod hasznunkat venni! Ostoba vagy!

Mikor pedig fölébredtem, úgy láttam mintha az éjjeli szekrényemen heverő kis revolver hat kis fekete csövéből, hat kis fekete nyelvével öltögetné rám. S mintha mondta volna is hozzá:

— Meg akarod várni, míg megbolondulsz? Te gyáva!

Elhallgatott. A színes szótalanul szivta szivarját, a festő valami képeslapot vett elő, az író meg azt mondta, mi közben előkotorászta a zsebéből a pénzzer boraválóját:

— Hagy fogyjon a pénz, kifizetheted a sőreinket, ami egyébiránt a várakozást illeti, hát igenis, mid meg fogjuk várni míg megbolondultunk, mert gyávák vagyunk s mert elvégre is az még nem egészen bizonyos, a halál pedig egészen bizonyos.

Vértesy Gyula.

Leéget a sümegi bazaltbánya. Sümeg virágzó ipartelepét, a bazaltbányát, f. hó 19-én éjjeli 1 órakor ismeretlen okból keletkezett tűz teljesen elhamvasztotta. A kár mintegy 200 ezer korona, ami azonban a biztosítással megtérül, de elveszik az üzem haszna, ami jelentékeny összegre rug.

Nagy tűz Zalaszentivánon. Folyó hó 25-én a magukra hagyott kis gyermekek tűzzel való játékából eredőleg Zalaszentivánon tűz keletkezett, ami a nagy szélben gyorsan terjedt tovább és 11 gazdának házát, gabonáját egész vagyontát felemesztette. A kár mintegy 80 ezer korona, ami csak részben térül meg biztosítás útján. Hány borzalmas eset figyelmeztet, mégsem elég elővigyázók a szülők, hogy a magukra hagyott gyermekek a gyúfához ne juthassanak.

A dunántúli jegyzők fú nevelő intézete f. év szeptember 1-én Győrbe megnyílik. A vezetőség azonban saját otthonát haját biztosítani a nevelőintézetnek, s ennek létesítéséhez a dunántúli vármegyék közönségének támogatását kéri, amely ügyben körlevelet bocsátott ki; köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázz minden adományt. Alapítótág, ki egyszersmindenkorra 200 koronát, rendes tag, aki 10 éven át évi 10 koronát, pártolótág, aki évenként 2 koronát fizet az intézet pénztárába.

Naptárunk reformálása. A jó öreg Gergely naptár, melyet annyit forgattunk eddig, úgy látszik, végnapjait éli. Refo.málásának szüksége ugys több oldalról kétségtelen. A kereskedelmi életben, az iskolákban, az állami s a vallási életben is kívánatos, üdvös az átszervezés, az újítás. Most aztán sok fáradság és kísérlet után a megvalósuláshoz közeledünk. Uj naptár lesz tehát, melynek terve a következő: Tudjuk, hogy az év 365 s minden negyedik (szökő) év 366 napból áll. Az új naptár szerint a rendes 365 napból álló év 4 évszakra oszlik, mindegyik évszakban lesz 91 nap, tehát 13 hét, összesen a 4 évszakban lesz 364 nap. A 365-ik nap pedig, mint dátum nélküli nap az újév nevet viseli. Szilveszter napja után tehát lesz új év s aztán január 1. Minden évnegyed 3 hónapja közül az első kettő 30, a 3-dik 31 napos lesz. Minden negyedik évben van a szökő év, mely 366 napból áll. Ennek azonban a 366-ik napja nem februárban lesz (mint eddig február 29) hanem — mint az új év napja, — szintén dátum nélküli nap június 30. és július 1 között. Június 30. után tehát lesz a dátum nélküli (szökő) nap s aztán július 1. Az 1911-ik évben új év napja vasárnapra esik s így minden új év (dátum nélküli nap) vasárnapra, Szilveszter napja szombat, január 1. pedig hétfőre esik. A megfelelő hétnapok egyes napja is minden évszakban a hét ugyanazon napjára esnek. Így január, április, július és október elseje mindig hétfőn; február, május, augusztus és november elseje pedig mindig kedden lesz. Az egyes évszakok között egyenlő lesz a napok száma (91 nap) s így, mint mondtuk, február is teljes hónap lesz, ami talán még a legkevésbé rokonszenves újítás különösen azoknak, kik oly nehezen várják mindig az elsejét. Vége! nem lesz már rövid hónap! Csak aztán a dátum nélküli új év napján és az utána következő január 1-én duplán adódnék ki a gázsi!?

Utóhang a keszthelyi dalosünnephez. Megirtuk, hogy a keszthelyi dalosünnep fináléjába disszonáns akordok vegyültek, amennyiben néhány a versenyben részt vett egyesületek a neki odaitelt pályadíjat sertett ambícióval visszautasította. Közöttük a budapesti Cukrász Dalkör is. Ez egyesület elnöke most levelet intézett a Dunántúli Dalosünnep elnökéhez, amelyben sajnálkozását fejezi ki a dalkör nevében a történetek fölött. A hullámok ilyen formán lassankint elsimulnak s az ünnep a béke jegyében fog lezáródni.

Betörés Kovács Iván vendéglőjébe. Folyó hó 27-én éjjel, eddig ismeretlen tettes, Kovács Iván vendéglőjének utca felőli ablakán keresztül a helyiségbe hatolt, 12 korona aprópénzt, 1 doboz cigarettát és 1 kalapot ellopt. A jómadarat a csendőrség nyomozza.

Piaci árusok veszedelme. Ismeretes mindnyájunk előtt, hogy a piacunkra minden selejtes, egészségtelen és hamisított élelmiszer cikket felhozunk. A rendszeres piaci vizsgálat mindezeknek elejét veszi, csak következetes kitartással kell az azt végrehajtani. A múlt héten Kell Árpád rendőrbiztos egy kis razzsiát tartott az elárúsítók között. Tejvizsgálatot tartott, volt elég vízzel föleresztett tej, amit azonnal ki is öntetett. Természetes, hogy volt egy kis piaci hangulat és méltatlankodás, no de se baj. Ezeket a jó madarakat, akik így követnek el merénylőket a vásárlók egészsége és zsebje ellen jó lesz még fel is jelenteni, majd elmegy a kedvők a hamisítástól. Ajánljuk a rendőrbiztos figyelmébe a tejfól árusítókat is, mert ez is sokféle hamisított alakban kerül piacra, no meg az éretlen gyümölcs árusítókat is meg kellene büntetni, de nem ártana, ha így nyár idején, a hus és egyéb élelmiszer cikket is megvizsgálják, talán itt is volna hiba. Ajánljuk mindezeket a rendőrbiztos és a községi orvos további kitartó jóindulatába.

Száj- és körömfajás Sümegen. Ez a veszedelmes és ragályos állapotbetegség lépett fel Sümegen, amelyet állítólag Budapestről szállított állatokkal hurcoltak be. A község le van zárva, s így sem bevinni, sem kihozni hasított körmű állatot Sümegről nem szabad. E miatt tiltotta be a vármegye alispánja a holnapután Tapolcára tervezett országos állatvásárt is.

A kutak kimerítésére. A múlt hét folyamán többen a helybeli tűzoltóság szivattyúját kérték. A kutak kimerítése egészségi szempontból nem csak akkor szükséges, mikor egy-egy macska eszik és fullad a kutba, hanem szükséges azt minden évben, különösen közutakat egyszer fenéig kimeríteni és az iszapot kihordani. Erre azonban a tűzoltó egyesület szivattyúzó-tecskendőjét használni nem csak tilos és meg nem engedhető, hanem ez a 8 méter mély kuttaknál már nem is használható. Ezért nagyon célravezető volna, ha a község csupán egy erős szivattyúzó gépet szerezne be, amelyet egy-két koronaért kikölcsönözne. A gép így csakhamar önmagát fizetné ki, de meg a község egészségügyét és kényelmes munkáját is szolgálja.

Mozi Tapolcán. Érdekes és tanulságos előadásokat élvezhetnek azok, akik a furdó idény alatt itthonmaradásra kárhoztak, a Dienes vendéglő előtti téren felállított „Uranusz” mozgófénykép-színházban. Két naponként új műsor kerül bemutatásra. Három azt a fölsikító fűtyölést el kell hagyni, mert a község egészségügyét a színházról, tessék eszengetéssel hirdetni az előadást.

Esküvő a határos ágyon. Lengyel Lajos Nagykanizsa városfőjegyzője halálos ágyán esküdt meg és kötött házasságot özv. Salér Lajosnéval. Talán az isteni gondviselés még megengedi neki a boldog házasságot is élvezhetni.

Titokzatos halál. Folyó hó 28-án Siskán négy fejszecsapástól, egyenként is balált okozó fejszéből borítva halva találtak saját lakásának szobájában Takács Illés sáskái lakost. Takács állítólag egyedül szokott aludni a szobában, családja pedig mint máskor is így nyár idején a pajtában aludt. A nyomozás szorgalmasan folyik, mert Takács bizonyosan gyilkos kez áldozata.

A tihanyi visszhang. A híres tihanyi visszhangot megrontotta a közelébe épített villa. A Balatoni Szövetség kerelmere Schuler Alajos műegyetemi tanár megvizsgálta a területet. A vizsgálat eredménye nemsokára köztudomású lesz s akkor hozzálat a szövetség a visszhang megrongálását előidéző ok megszüntetéséhez.

Orvosi vizsgálat a házasság előtt. Megszívlelendő, fontos mozgalom indult meg az országban, amelyet helyeselni és támogatni kell minden művelt embernek. Arról van szó, hogy az apáról fura szálló fertőző és átörökölhető betegségek már évek óta ugyiszólván megtizedelik az emberiséget. Orvosok és nem orvosok általános véleménye szerint a rettenetes pusztítás ellen csak egy orvosság segít: minden házasságkötés előtt orvosnak kell eldöntenie, hogy egy a leány, mint a férfi nem szenved-e valami átörökölhető baj-

ban, amely esetleg megfertőzi a gyermekeit is. A figyelemre és pártolásra méltó fontos mozgalom a „Házasság- és Család-jogi Szemle” szerkesztősege indította, mely kikérve az egész ország véleményét törvényjavaslattal fog a parlament elé járulni.

A Tapolcai nagy tűzvéz évfordulója tegnap volt. A két év előtt leégett városrészben még néhány ház mindig ott éktelenkedik füstös, kormos, falával, csufságára az utcának. Két év óta talán megis csak lehetett volna már valaminek gazdája.

Legyen víz és tűzoltóeszköz minden háznál. A múlt héten hirdették, hogy minden háznál a törvény által megkívánt víz és tűzoltóeszköz minden háznál készen letben álljon. Talán jó volna egy kis ellenőrzési szemlét tartani, mert bizony sok ház van, ahol e legszükségesebbek sincsenek meg.

Gyufagyár Zalaegerszegen. Jozsapovits Milvoj Zalaegerszegen gyufagyárt akar felállítani, amiért engedélyért folyamodott a városhoz. Zalaegerszeg közigazgatásilag jelentékeny hasznot fog nyerni a gyár létesítésével.

Vértetű pusztítja a fákat. Ugy Tapolcán mint a vidék több községeiben a vértetű pusztítja a fákat. A veszedelmes rovar pusztításának ellenőrzését a hatóságok figyelmébe ajánljuk, mert ha nem védekezünk, úgy vidékünkön minden almafa rövid idő alatt áldozata lesz a vértetűnek.

Az állami utak törzskönyvezése ügyében kiküldött bizottság folyó hó 27. 28. és 29-én szállt ki B.-Edericsen, Tapolcán és Monostorapátiában. A bizottság tagjai voltak Kolbenschlag Béla vármegyei főjegyző elnöke mellett, Bogyay Máté és Eitner Zsigmond közíg. bizottsági tagok, Goszlet az állampépítészeti hivatal főnöke, Breznay főmérnök a keresk. minisztérium, és dr. Steser János jogügyi tanácsos a kiestar részéről.

Az országos földadóbizottság Zalavármegyében. Az országos földadóbizottság három utazó küldöttsége már megkezdte működését. A második utazóküldöttség körzetébe tartoznak: Vas, Zólyom, Trencsén, Árva, Liptó, Abauj-Torna, Pozsony, Moson, Sopron, Veszprém, Zala és Győr vármegyék. Az utazóküldöttség tagjai: Szencz István, Haydin Károly, Putnoky Mór, pöttag Eitner Zsigmond és előadó Forster Alajos. Zalavármegyébe csak a jövő hó közepén jut el a küldöttség.

Az ex lex vége. Az 1910. évre szóló indennitást a képviselőház elfogadta és ezzel megszűnt a törvényen kívüli állapot. Nincs ugyan rendszeren megszavazott állami költségvetés, de törvényes fölhatalmázása van a kormánynak arra, hogy az állam kiadásait és bevételeit, a legutóbbi törvényesen megszavazott költségvetés arányában teljesíthesse.

Megszavazták az ujoncokat is. Lesz adó és lesz katona. Gondoskodik róla az adóvégrehajtó s a vizitáló főorvos. Benne vagyunk tehát ismét a rendes, törvényes állapotban.

A hányásra ingerlő ricinus-olaj helyett számos orvos a Ferencz József-keserűvizet rendel. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy ez a tiszta természetes gyógyvíz még oly esetekben is a nyák hárták izgatása nélkül gyors és fájdalommentes tisztító hatással járt, amelyeknél más hashajtószereknek már nem volt meg a kellő hatása. A főváros egyik legrégebbi közkorházának igazgatósága ezért ekkép fejezi ki elismerését: „Mint igen hatásos leveztető- és hashajtó - ásványvíz a „Ferencz József”-keserűviz kiválóan ajánlható.”

Utánzatoktól tessék óvakodni! A hol raktár nincsen, a legjobb közvetlenül a Ferencz József - keserűviz források szétküldési igazgatóságához, Budapesten, fordulni.

Miniszteri leirat a tanítókról. A kultuszminiszter leiratot küldött az iskolafenn-tartókhoz és tanfelügyelőségekhez, hogy mivel az 1907. évi 27. te. 1910. október hó 1-én egész terjedelmében hatályba lép, mindazok a tanítók, kik szabályszerű képzéssel nem bírnak, a tanítói pályán nem maradhatnak tovább; akik pedig az ilyenek közül a nyugdíjintézetbe fölvetettek, a legkisebb javadalom mellett haladék nélkül nyugdíjazandók.

A szőlők állása. Most látszik meg csak, az állandó meleg beálltával, az a pusztítás, melyet a peronospora szőlőinkben véghez vitt. A levelek elszáradtak s a megtámadott fűrtök leperogtek. A jónak ígérkezett termés egy része elpusztult. Van ugyan egyes helyeken szép termést ígérő szőlő, azonban ez gyöngye vigasztalás a többi károsult gazdára. A peronospora tovább terjedése a változott meleg időjárás miatt megállt, ezért néhol még mindig folyik a védekezési eljárás. A múlt termeshozam csökkenése a borárok emelkedését vonta maga után, s a készletek iránt a kereslet napról-napra elénkül.

A gabonaneműek terméseredményéről vidékünkön eszközölt próbacsepések nem adnak rozsás képet. A buza elég jól fizet, minőségét azonban megrontotta a sok eső, a rozs úgy mennyiségileg mint minőségileg nem kielégítő; cséplési munka általánosan most folyik. A kisczudák egy része már új gabonát is öröltetett. Kapas növényeink kielégítőek; a burgonya több helyen száradni kezd, levelét a burgonya peronospora lepte el.

Hajómenetrend a Balatonon. Balatonboglár—Révfülöp—Badaacsony—Fonyód és vissza a hajómenet július 1-től augusztus hó 31-ig a következő: Balatonboglárról—Révfülöpre indul reggel 7 óra 30 perckor, délelőtt 12 óra 15 perckor, este 6 óra 10 perckor és ismét este 7 óra 20 perckor Révfülöpről—Badaacsonyba indul reggel 7 óra 55 perckor, délután 1 óra, délután 6 óra 40 perckor, és este 7 óra 50 perckor. Badaacsonyból—Fonyódra délelőtt 8 óra 55 perckor, délután 2 órakor és este 8 óra 50 perckor. Fonyódról—Badaacsonyba indul délelőtt 9 óra 25 perckor, délután 4 órakor és este 9 óra 25 perckor, Badaacsonyból—Révfülöpre reggel 5 óra 15 perckor, délelőtt 9 óra 50 perckor, délután 4 óra 30 perckor és este 9 óra 55 perckor. Révfülöpről—Balatonboglárra indul reggel 6 óra 15 perckor, délelőtt 10 óra 40 perckor, délután 5 óra 35 perckor és délután 6 óra 45 perckor.

PREISZ MANÓ

cim-, szobafestő és mázoló,

Tapolca, Fő-utca.

Elvállal minden e szakmába vago munkát u m.: üveg-, cim-, templom, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb arak mellett.

Foelarusító:

Popper Gyula

fűszer és csemege kereskedő ezég
Tapolca.

HIRSCH JÓZSEF
HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE
Tapolca (Főtér.)

Allandó nagy raktár:
Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna
és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés zsír,
háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak.

NAPONTA SAJAT KÉSZÍTÉSŰ FRISS
VIRSLI, KALBASZ, PARIZSI ÉS SZAFALADÉ

Legolcsóbb napi árak.

Szén eladás.

Alulirotnál állandóan kapható nagy-
ban és kicsinyben valódi finom
poroszszen,

Hochstädter Lipót.

Látványosság Tapolczán!

Stiglicz Armin ujonnan
átalakított modern óras és
ékszer üzlete.

Husz éves üzleti jó hir-
nevem jó munkát és jó
árut biztosít.

STIGLICZ ARMIN
óras és ékszerész.

Ház eladás.

Szent László-utcára
néző, ujonnan épült
házam, amely

I négyszobás, I kétszo-
bás lakásból és a hozzá
tartozó mellékhelyisé-
gekből áll, szabadkézből
eladó.

Bővebbet

PRUSKA FERENCZNÉL.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” véd-
jeggyel!

SZOLLÁR GÁSPÁR

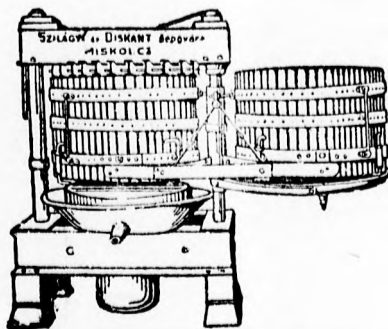
épület- és műlakatos Tapolcza, Arany János-utca, a zárdakert
átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern
takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és
vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellállítását és javítását, bor-
fejítő, szénkénegező és permetező gépek javítását a lehető
legjutányosabb árak mellett.

Allandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és
permetező gépreszeket.

1907. évi pécsi kiállításon arany-
érem és díszoklevél.

1901. temesvári kiállítás I. díj dísz-
oklevél. 1902. országos gazdasági
kiállítás Pozsony, I. díj. aranyérem.
1902. borászati kiállítás Eger, I. díj
díszoklevél és aranyérem. 1906
Nagyvárad: I. díj, díszoklevél

BORSAJTÓK

legújabb rendszerű, könyökszerkezetű
„Kossuth”, „Kincsem”, „Fegyver”, „Acél-
ország”, a magyar bortermelők legked-
veltebb borsajtói

Legújabb rendszerű víznyomású (hidraulikus)
kettős kosaru sajtók
nagyüzemi préseléshez.

Sajtóink főelőnye: A must sehol sem érintkezik vas-
részekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfeszítés! A
törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy em-
ber által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és Rogyózók. „Villám” legu-
jabb centrifugális bogozó- és zúzógépek.

Szilágyi és Diskant gépgyára
MISKOLCZ. Árjegyzék ingyen.

L Ö W Y B.
T a p o l c z a.

Ügyvédi-, jegyzői
nyomtatványok
raktára. Balatoni
tájképeslapok
nagy választéka.
Mindennemű
írógépkellékek
gyári raktára.

KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉS ZET,
KÖNYV- É S P Á P I R K E R E S K E D É S.